

La Bioètica, ètica de la vida

Aquest nou número de FRC es vertebrava entorn d'una reflexió sobre la Bioètica, amb la voluntat d'interrogar-nos sobre una de les preocupacions civilitzadores centrals del nou segle tot just començat.

El ràpid i intens progrés de les ciències de la vida en els darrers anys – especialment en els camps de la genètica i de la biologia molecular– està fent caure les fronteres del coneixement que fins fa ben poc distingien nítidament el natural de l'artificial.

El progrés científic que ens ajuda a conèixer el món, i el progrés tecnològic que facilita canviar-lo quan apliquem els nous coneixements, obren nous interrogants i noves incerteses que afecten el sentit de la vida humana, els valors sobre els quals edificar els projectes de vida personals i les pautes ètiques per navegar en un món més complicat.

Conforme accedim a un major domini sobre les claus de la vida i de la naturalesa i reduïm el paper de l'atzar en les nostres vides, més ens adonem del preu de la llibertat. La promesa emancipatòria del progrés del coneixement es converteix en la feixuga càrrega de la responsabilitat. Moltes decisions que ni se'ns plantejaven, o que quedaven fora de l'àmbit de l'autonomia personal, ara ens són pròpies. D'espectadors estem passant a ser més actors de les nostres vides, amb nous i més difícils dilemes morals.

No és d'estranyar que davant el vertigen de la llibertat, tornin a sentir-se veus que plantegen la vella qüestió sobre els límits de la recerca, de la seva difusió i de la seva aplicació. Com també altres veus especulen amb la por a la llibertat, que constitueix des de sempre l'altra cara de la pulsio emancipatòria.

La Bioètica es planteja donar una resposta raonada a la complicada equació que formen el coneixement en progrés permanent, la responsabilitat social i la llibertat humana. En certa manera, podem dir que la ètica del nostre temps és la bioètica.

Amb la guia inestimable de Victòria Camps publiquem un seguit de treballs que intenten il·luminar, des de diferents perspectives professionals, la complexa intersecció de coneixements i pràctiques que conformen aquest escenari de deliberació multidisciplinària que també és la Bioètica. Són unes contribucions que comparteixen l'aposta per un debat no reclòs en el camp dels especialistes i obert, per tant, a un procés deliberatiu per formular propostes concretes i practicables, orientades a humanitzar les ciències i les tècniques de la vida i a contribuir a fer un món més equitatiu i habitable. «La Bioètica, o és social o no és res», adverteix Marcelo Palacios, president de la Societat Internacional de Bioètica, a l'entrevista que clou el bloc central del present número.

Per completar aquesta nova edició de FRC proposem una mirada sobre l'actualitat espanyola, europea i internacional. Quan aquest número surti al carrer s'haurà decidit la disputadíssima elecció presidencial nord-americana i, amb ella, la incògnita sobre el futur de les relacions internacionals que planteja Antoni Segura en el seu article. Entorn d'Europa presentem tres propostes ben diferents. La primera, d'Àngel Pes, dóna arguments catalanistes al sí al Tractat Constitucional. La segona, de Ruth Ferrero, explora l'encaix de les minories nacionals en el procés d'ampliació de la Unió. En la tercera, Gabriel Colomé comenta, en clau local, els resultats de les eleccions al Parlament Europeu del passat 13 de juny. Per tancar el bloc d'actualitat, Manuel Milián Mestre ens ofereix –amb profund coneixement de causa– la seva visió de l'etapa final del govern de José María Aznar.

Com es habitual, acabem el número amb la presentació d'una altra de les fundacions de l'àmbit del socialisme democràtic europeu: la Fundació Karl Renner, de Viena, en aquest cas.

Fundació Rafael Campalans